

TA'LIMDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

Xajiyeva Iroda Adambayevna

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot
texnologiyalari universiteti f.f.n, pedagogika fanlari dotsenti

Otaboyeva Munisa Ollabergan qizi

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot

texnologiyalari universiteti assistant o'qituvchisi

irush1978@mail.ru, +998906481835

otaboyevamunisa49@gmail.com, +998942309997

Annotatsiya

Informatika va axborot texnologiyalari bugungi kunda jamiyatning har bir sohasida katta ahamiyatga ega bo'lib, ma'lumotlar, ma'lumot oqimlari va kompyuterlarning amaliyoti uchun asosiy bo'shlig'i sifatida xizmat qilmoqda. Bu sohalardagi rivojlanish va yangiliklar, inson hayotini yanada sodda va qulaylashtiradi, shuningdek, ilmiy izlanishlar va texnologik o'zgarishlarni ta'minlaydi.

Kalit so'zlar: Mustaqil ta'lim, elektron resurs, online ta'lim, interaktiv ta'lim, axborot texnologilari,

Kirish

Informatika (ya'ni axborot texnologiyalari) jamiyatning har bir sohasida katta ahamiyatga ega bo'lib, dunyoning bir qadam oldida bo'lishini ta'minlaydi.[1] So'nggi paytlarda turli xil innovatsiyalar insoniyat kelajagi istiqbolini turli yo'llar bilan shakllantirmoqda, bu odamlar hayotini avtonom va amaliy jihatdan osonlashtirishga qaratilgan. Texnologiyalar davrida ko'plab rivojlanayotgan sohalar mavjud bo'lib, ular orasida informatika metodikasi yordamida o'qitish eng yangisi hisoblanadi.

Ilg'or texnologiyalar va kompyuterlarning yangi avlodi tomonidan olib borilgan elektron inqilob tufayli shaxs hayotida son-sanoqsiz o'zgarishlar ro'y berdi. Asta-sekin, vaqt o'tishi bilan turli xil innovatsiyalar sodir bo'ldi, ular oxir-oqibat inqilobchilarni texnologiyalarning ushbu sohalariga o'tishga majbur qildilar, ammo bu texnologiyalar bilan birga zamonaviy hayot tarziga sezilarli ta'sir ko'rsatishi

mumkin bo'lgan ba'zi kamchiliklar ham bor edi. Shunday qilib informatika metodikasi yordamida o'qitishning rivojlanishi haqiqatan ham muhokama qilinishi kerak bo'lgan turli xil savollarni tug'diradi: birinchi navbatda, texnologlar uchun, so'ngra insoniyat uchun va umuman jonli mavjudotlar uchun. Har qanday jamiyat uchun yuqori bilimga ega bo'lgan malakali kadrlarni yetishtirish muhim vazifalardan biri bo'lib kelgan. Ayniqsa, texnologiyalar rivojlangan bizning asrimizda pedagogik kadrlar tomonidan axborot texnologiyalaridan foydalangan holda ta'lim berish dolzarb masala bo'lib qolmoqda.[2]

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 07.10.2020 yildagi "Axborot texnologiyalari sohasida ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, ilmiy tadqiqotlarni IT sohasi bilan rivojlantirish va integratsiyalashuvi chora - tadbirlari to'g'risida" qarori qabul qilindi.[3] Fan va axborot texnologiyalari rivojlanmoqda bu borada kompyuter sohasida yosh mutaxassislarni tayyorlashning ahamiyati katta. Bu borada yoshlarda kelajakdagi mutaxassislik kasbiy muhitida qo'llaniladigan terminlarni, asosiy ko'nikmalarni o'rgatish bilan cheklanib qolmasdan, balki umuman talabada axborot madaniyatini shakllantirish lozim.

Oliy ta'limning maqsadi - kerakli o'quv materialini yaratish va har bir talaba tomonidan o'zlashtirish uchun sharoitlar yaratishdan iborat.

Oliy o'quv yurtlarida informatika fanini o'qitish muammolari

Informatika o'qituvchisi duch keladigan birinchi muammo - bu juda keng tarqalgan maktabda olingan ushbu fan bo'yicha dastlabki bilimlar. Buning sabablari - bu individual informatika o'qituvchilarining yetishmasligi va yana shunga o'xshash boshqa sabablar.[4] O'rta ta'limda informatika va axborot texnologiyalari ta'limining asosiy vazifalari: o'quvchilarga axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va ularni amaliyotda qo'llash haqida bilim berish; kompyuterda masalalar yechishning texnologiyalari va asosiy bosqichlarini ko'rsatma shaklida to'g'ri bajara olish; algoritmik tuzilmalar, algoritmlash va dasturlash asoslari haqida bilim berish; talabalarning aqliy rivojlanishi, ilmiy dunyoqarashini kengaytirish, mantiqiy fikrlash qobiliyatini shakllantirish; axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini o'rgatish orqali ularni umuminsoniy qadriyatlarga rioya qilish, ularni ta'limning keyingi bosqichlarida davom ettirish uchun motivatsiyaga qaratilgan va zarur bo'lgan asosiy kompetensiyalarni shakllantirish[5]. Oliy ta'limda ushbu muammoni hal qilishning turli hil pedagogik yondashuvlari mavjud.

Yana bir muammo, nafaqat informatika o'qitishda, balki har qanday boshqa fanlarda ham - bu talabalarining o'zlarining turli xil o'rganish darajasi. Bundan tashqari, ba'zi talabalarda o'rganish istagining yo'qligi.

Oliy o'quv yurtlarida informatika o'qitish metodikasi.

Individual ta'lim tizimini ta'lim tizimiga joriy etish jarayoni quyidagilarni talab qilinadi[6]:

- ☐ mavjud bo'lgan talabalar sonidan kelib chiqib o'quvchilarni individuallashtirish va farqlash ko'rsatkichlar;
- ☐ modulli prinsip asosida o'quv materiallarini ishlab chiqish;
- ☐ talabalarining mustaqil ishlarini tashkil etish;

Mavzuga qiziqishni saqlab qolish uchun har bir talaba bilan o'quv jarayonini individuallashtiramiz va nazariy kurs barcha talabalarga to'liq o'qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

[1] <https://newjournal.org/index.php/01/article/view/9502/9204>

[2] Musurmanov Ulug'bek Amirkulovich, IMPROVING THE USE OF INTERACTIVE METHODS BY TEACHERS OF INFORMATICS IN THE EDUCATIONAL PROCESS , Galaxy International Interdisciplinary Research Journal: Vol. 11 No. 9 (2023): GIIRJ

[3] O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 07.10.2020 yildagi "Axborot texnologiyalari sohasida ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, ilmiy tadqiqotlarni IT sohasi bilan rivojlantirish va integratsiyalashuvi chora - tadbirlari to'g'risida" qarori.

[4] <file:///C:/Users/User/Downloads/methods-of-teaching-informatics-in-higher-education-problems-and-observations.pdf>

[5] <https://internationaljournals.co.in/index.php/giirj/article/view/4124/3845>

[6] <file:///C:/Users/User/Downloads/methods-of-teaching-informatics-in-higher-education-problems-and-observations.pdf>

